

2 विदेशेषु जीविकाभिच्छतां युनां कृते राज्यसर्वकारः जालपुटम् अनुप्रयोगक्षमं विकसितं करिष्यति

3 HP Cloud Burst- मेघविस्फोटानन्तरं ५६ जनाः अद्यापि अदृश्यः, मृतानां संख्या १९, ३७० जनाः सुरक्षितरूपेण उद्धारिताः

4 संस्कृतभारती-उत्तर-असम-प्रान्ते आयोजितः प्रान्तीय-आवासीय-संस्कृत-प्रवबोधन-वर्गः

प्रधानमन्त्री मोदी 'द आफिसर आफ् द आर्डर आफ् द स्टार आफ् घाना' इति पुरस्कारेण सम्मानितः

हिमसंस्कृतवार्ता: प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी गानादेशस्य राष्ट्रपतिं सम्मानार्थं धन्यवादं इत्यस्मै गानादेशस्य सर्वोच्चः नागरिकपुरस्कारः 'द आफिसर आफ् द आर्डर आफ् द स्टार आफ् घाना' इति राष्ट्रपतिना महामा इत्यनेन सह पुरस्कारः प्रदत्तः । राष्ट्रपतिः जॉन् महामा द्विपक्षीयसम्बन्धान् व्यापकसहयोगरूपेण तस्मै पुरस्कारं प्रदत्तवान् । मोदीमहोदयः

रक्षा, सुरक्षा, कौशलविकासः, कृषिः इत्यादिषु क्षेत्रेषु सहकार्यं वर्धयितुं निर्णयः कृतः । १.४ अरब भारतीयानां कृते पुरस्कारं स्वीकृत्य प्रधानमन्त्रिणा भारतस्य युवानाम् आकांक्षाणां, तस्य सांस्कृतिकपरम्पराणां विविधतायाः, घाना-भारतयोः ऐतिहासिकसम्बन्धानां च कृते एतत् पुरस्कारं समर्पितम् । मोदीमहोदयः अस्य विशेषसम्मानस्य कृते घानादेशस्य जनान्, सर्वकाराय च धन्यवादं दत्तवान् । प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् एषः पुरस्कारः द्वयोः देशयोः मैत्रीम् अधिकं गभीरं करोति, द्विपक्षीयसम्बन्धान् अग्रे नेतुम् अपि तस्य उपरि नूतनं दायित्वं स्थापयति । सः अवदत् यत् तस्य ऐतिहासिकः घानादेशस्य राज्ययात्रा द्वयोः देशयोः सम्बन्धेषु नूतनां गतिं दास्यति इति सः विश्वसिति ।

अरविन्दकेजरीवालः बिहारे आगामिविधानसभानिर्वाचनार्थं स्वनिर्णयस्य घोषणां कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: नई दिल्ली। आम आदमी पार्टी संयोजकः अरविन्दकेजरीवालः बिहारे आगामिविधानसभानिर्वाचनार्थं स्वनिर्णयस्य घोषणां कृतवान् । अहमदाबादनगरे पत्रकारसम्मेलने केजरीवालः अवदत् यत् आम आदमीपक्षः बिहारे विधानसभानिर्वाचनं प्रतिस्पर्धयिष्यति । सः स्पष्टतया अवदत् यत् तस्य दलं स्वयमेव बिहारे निर्वाचनं प्रतिस्पर्धयिष्यति, कस्यापि दलेन सह गठबन्धनं न भविष्यति । केजरीवालः अवदत् यत् इण्डिया ब्लॉकः केवलं लोकसभानिर्वाचनाय एव आसीत्, अधुना अस्माकं कस्यचित् सह गठबन्धनं नास्ति । केजरीवालः अवदत् यत् वयं त्रिगुणाधिकमतैः काङ्ग्रेस-पक्षतः पृथक् युद्धं कृत्वा विसावावर-उपनिर्वाचने विजयं प्राप्तवन्तः । एषः जनसमूहस्य प्रत्यक्षः सन्देशः अस्ति यत् अधुना विकल्पः आम आदमी पार्टी अस्ति । केजरीवालः अवदत् यत् काङ्ग्रेसेन सह अस्माकं गठबन्धनं नास्ति, अतः वयं विसावावरे पृथक् पृथक् युद्धं कृतवन्तः । गुजरातदेशे निर्वाचने अपि वयं प्रतिस्पर्धां कृत्वा विजयं प्राप्नुमः । तस्मिन् एव काले दिल्लीनगरे पराजयस्य विषये केजरीवालः अवदत् यत् राजनीतिषु विजयः हानिः च भवति । पञ्जाबे पुनः अस्माकं सर्वकारस्य निर्माणं भविष्यति ।

सर्वोच्चन्यायालयेन मार्गदुर्घटनासु दुर्घटना-क्षति-पूर्तिः इति विषये द्वौ बृहत् निर्णयौ दत्तौ

हिमसंस्कृतवार्ता: नई दिल्ली।

सर्वोच्चन्यायालयेन मार्गदुर्घटनासु क्षतिपूर्तिः, दुर्घटनाक्षतिपूर्तिः इति विषये द्वौ बृहत् निर्णयौ दत्तौ । प्रथमे निर्णये सर्वोच्चन्यायालयेन स्पष्टतया उक्तं यत् यदि कोऽपि प्रमादपूर्वकं वाहनचालनं कुर्वन् दुर्घटनाग्रस्तः भूत्वा प्राणान् नष्टं करोति तर्हि क्षतिपूर्तिं प्राप्तुं अर्हन्ति, भवेत् मृतः आर्थिकरूपेण तेषां उपरि आश्रितः आसीत् वा न वा ।

बीमाकम्पनयः तस्मै धनं दातुं न बाध्यन्ते । सर्वोच्चन्यायालयेन स्पष्टतया उक्तं यत् अतिवेगस्य वा स्टन्टस्य वा कारणेन दुर्घटना भवति चेत् बीमाधनं न दीयते । अस्य कृते बीमाकम्पनयः बाध्यं कर्तुं न शक्यन्ते । तस्मिन् एव काले द्वितीयनिर्णये सर्वोच्चन्यायालयेन उक्तं यत् यदि कश्चन दुर्घटनायां मृतः भवति तस्य पुत्रपुत्र्याः विवाहः भवति तर्हि ते मोटरवाहनकानूनानुसारं क्षतिपूर्तिं प्राप्तुं अर्हन्ति, भवेत् मृतः आर्थिकरूपेण तेषां उपरि आश्रितः आसीत् वा न वा ।

देशे पाकिस्तानस्य सामाजिक-माध्यम-अकाउण्ट्-मध्ये पुनः सर्वकारेण प्रतिबन्धः कृतः

देशे अनेकेषां पाकिस्तानी-अभिनेतृणां क्रिकेट्-क्रीडकानां च सामाजिक-माध्यम-अकाउण्ट्-मध्ये पुनः सर्वकारेण प्रतिबन्धः कृतः । सूत्रानुसारं तान्त्रिककारणात् किञ्चित्कालं यावत् एतानि खातानि उपलभ्यन्ते स्म । अस्मिन् वर्षे मेमासे भारतविरोधिप्रचारस्य अवाञ्छितसामग्रीणां च प्रसारस्य कारणेन अनेके पाकिस्तानी-यूट्यूब-चैनल्-सोशल-मीडिया-अकाउण्ट्-इत्येतयोः प्रतिबन्धः कृतः । एतेषु अभिनेतृषु सबाकमर, अहद रजा मिर, युम्ना जैदी, दानिश तैमूर इत्यादीनां इन्स्टाग्राम-अकाउण्ट् तथा च क्रिकेट्-क्रीडकानां शाहिद-अफ्रीदी, शोएब-अख्तरस्य च यूट्यूब-चैनल्-अकाउण्ट् च सन्ति । सर्वेषु ओटीटी-मञ्चेषु, मीडिया-प्रवाह-सेवासु पाकिस्तानी-जाल-श्रृङ्खला, गीतानि, चलचित्राणि, पॉडकास्ट्-आदि-माध्यम-सामग्री-प्रवाहं निरन्तरं न कर्तुं निर्देशः दत्तः अस्ति ।

सुभाषितम्

न चिरात् प्राप्यते लोके,
पापानां कर्मणां फलम् ।
सविषाणामिवज्ञानां,
भुक्तानां क्षणदाचर ।।
(वाल्मीकिरामायण, अर. का. २- २९/९)

अर्थात्- हे निशाचर! जैसे विषमिश्रित अन्न का परिणाम तुरन्त ही भोगना पड़ता है, उसी प्रकार लोक में किए गए पापकर्मों का फल भी शीघ्र ही मिलता है ।

प्रतिदिनं नवीनतमं हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं 7876636263 Whatsapp संख्या मध्ये नमो नमः लिखन्तु

To get the latest h|msanskritvartah Daily Sanskrit Newspaper every day, write Hello on 7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम् जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र. पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

शेयरविपणिः हानिभिः सह पिहिता अभवत्

प्रारम्भिकलाभानामनन्तरं गृहस्य शेयरविपणिः हानिभिः सह पिहिता अभवत् । बम्बई-स्टॉक-एक्सचेंज इत्यस्य सेन्सेक्स् १७० अंकैः न्यूनीकृत्य ८३,२३९ अंकैः पिहितः अभवत् । राष्ट्रिय-शेयर-विनिमयस्य निफ्टी-मूल्या ४८ अंकैः पतित्वा २५,४०५ अंकं प्राप्तवान् ।

विदेशेषु जीविकामिच्छतां युनां कृते राज्यसर्वकारः जालपुटम् अनुप्रयोगश्च विकसितं करिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः श्रम-रोजगारविभागाय विदेशेषु जीविकायाः अवसरान् इच्छद्भ्यः युनां सशक्तीकरणाय, सहायतायै च समर्पितं जालपुटम् (वेबसाइट) अनुप्रयोगश्च (मोबाईल एप्लिकेशन) विकसितुं निर्देशं दत्तवान्। अस्मिन् डिजिटलमन्त्रे इच्छुकयुवभ्यः व्यापकदत्तांशः संकलितः भविष्यति, येन विदेशे कार्यं प्राप्य पारदर्शिता, उत्तमप्रवेशः, सुरक्षा च सुनिश्चिता भविष्यति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् हिमाचलप्रदेशस्य युनः कर्मठाः, निष्ठावन्तः, समर्थाः च सन्ति। राज्यसर्वकारः तेभ्यः विदेशेषु सुवेतनयुक्तानि कार्याणि प्रदातुं, तेषां कस्यापि प्रकारस्य सम्भाव्यशोषणात् रक्षणाय च प्रतिबद्धः अस्ति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् हिमाचलप्रदेशराज्यविविधविकासनिगमस्य (एचपीएसईडीसी) पञ्जीकृतनियुक्तिसंस्थायाः अनुज्ञापत्रं प्राप्तम्। सः एचपीएसईडीसी इत्यस्मै अन्तर्राष्ट्रीयविपण्याः आवश्यकतानुसारं राज्यस्य युनां कौशलं वर्धयितुं प्रमाणितप्रशिक्षणसंस्थाभिः सह सहकार्यं कर्तुं निर्देशं दत्तवान्। सः अवदत् यत् प्रतिवर्षं हिमाचलप्रदेशात् प्रायः १०,००० युनः जीविकायाः अन्वेषणार्थं विदेशं गच्छन्ति, प्रायः ५,००० युवशनः उच्चशिक्षां प्राप्नुवन्ति। सम्यक् सूचनायाः, समुचितमार्गदर्शनस्य च अभावात् एषा संख्या सम्भावनायाः अपेक्षया न्यूना भवति। सः अवदत् यत् २०२३-२४ मध्ये विदेशेषु कार्यं कुर्वन्तः हिमाचलीजनाः

विदेशात् कुलम् २०३० कोटिरूप्यकाणि प्रेषितवन्तः, यत् राष्ट्रियप्रेषणस्य विवरणानां प्रायः ०.२ प्रतिशतं भवति। राज्यस्य तुल्यकालिकरूपेण अल्पजनसंख्यां विचार्य एतत् महत्त्वपूर्णं योगदानम् अस्ति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् विदेशेषु उपचारिकाः, भोजनपर्यवेष्टकाः, स्वास्थ्यसेवाकर्मचारी, लिपिकाः, चालकाः (लघुः बृहद् च), यन्त्रसञ्चालकाः, सुरक्षारक्षकाः, विद्युत्कर्मिणः, प्लम्बराः, काष्ठकाराः, राजमिस्त्री, वेल्डरः, यान्त्रिकाः इत्यादीनां व्यावसायिकानां महती याचना वर्तते। हिमाचलप्रदेशस्य युनः एतेषु व्यवसायेषु प्रशिक्षिताः सन्ति, एचपीएसईडीसी राज्यस्य युवानां कृते विदेशेषु नियुक्तेः उत्तमाः अवसराः प्रदास्यति इति सः बोधितवान्। सः श्रम-रोजगारविभागं विदेशेषु जीविकायाः सुरक्षितानां वैधानां च पद्धतीनां विषये युनां सूचनां दातुं जागरूकता-अभियानं प्रारभ्य कर्तुं निर्देशं दत्तवान्। सः अवदत् यत् पञ्जीकृतनियुक्तिसंस्थायां माध्यमेन एव युशभ्यः विदेशगमनाय प्रोत्साहनं दातव्यम्। तदतिरिक्तं हिमाचलप्रदेशस्य कृते प्रभावी रणनीतिं सज्जीकर्तुं केरल-तेलाङ्गना-प्रदेशयोः विदेश-जीविका-प्रतिरूपस्य अध्ययनं कर्तुं विभागाय निर्देशः अपि दत्तः। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् विदेशेषु जीविकायाः दरं केरलराज्ये सर्वाधिकः अस्ति यत्र प्रत्येकं १,००० मध्ये ५७.१४ जनाः विदेशेषु कार्यं कुर्वन्ति, हिमाचलप्रदेशे तु एषा संख्या प्रत्येकं १,००० मध्ये केवलं ५.३६ एव अस्ति। सः विभागाय हिमाचली-प्रवासी-जनानाम् एकं दत्तांशकोशं सज्जीकर्तुं अपि निर्देशं दत्तवान्।

आरट्रैक-शिमलायाः डैनफेसभागारे अलङ्करणसमारोहः, लेफ्टिनेंट-जनरलः अधिकारिणः पुरस्कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

सेनाप्रशिक्षणकमाण्ड-द्वारा गुरावसरे आरट्रैक-शिमलायाः डैनफे-सभागारे अलङ्करणसमारोहः २०२५ इति आयोजितः। अस्य कार्यक्रमस्य अध्यक्षता लेफ्टिनेंट जनरल देवेन्द्रशर्मा, पीवीएसएम, एवीएसएम, एसएम, जनरल ऑफिसर कमांडिंग इन चीफ (जीओसी-इन-सी), सेनाप्रशिक्षणकमाण्डद्वारा कृतम्। अस्मिन् भव्यसमारोहे २०२३-२४ प्रशिक्षणवर्षस्य उत्कृष्टप्रदर्शनस्य कृते प्रतिष्ठानानां व्यक्तित्वानां च कृते पुरस्कारः प्रदत्तः। ए श्रेण्याः त्रीणि प्रतिष्ठानानि, क श्रेणीप्रतिष्ठानैः सह सम्बद्धानि द्वौ एकौ च उत्कृष्टप्रदर्शनस्य कृते प्रतिष्ठितं जीओसी-इन-सी इति सेनाप्रशिक्षणकमाण्ड युनिट् प्रशस्तिपत्रं प्रदत्तम्। गौरवपूर्णाः प्राप्तकर्तारः दूरसञ्चार-इञ्जिनियरिङ्गस्य सैन्यमहाविद्यालयः (MCTE), मह, युद्धसेनाविमानप्रशिक्षणविद्यालयः (CAATS), नासिकः, सेनावायुवाहनप्रशिक्षणविद्यालयः (AATS), आगरा, ४ महार (बॉर्डर) तथा ११८ इन्फैन्ट्रीबटालियनः (प्रादेशिसेना) ग्रेनेडियर्स इति चासन् सभां सम्बोधयन् लेफ्टिनेंटजनरलः देवेन्द्र शर्मा इत्यनेन आरट्रैक-शिमलायाः सभागारे कृतानां उपक्रमानाम् प्रकाशनं कृत्वा भारतीयसेनायाः परिवर्तनस्य दशकस्य तथा प्रौद्योगिकी अवशोषणस्य वर्षस्य मार्गचित्रं प्रति प्रयत्नानाम् रूपरेखा कृता। परिवर्तनस्य दशकस्य भागरूपेण आरट्रैक-इत्यनेन संयुक्तता तथा एकीकरणं, बलपुनर्गठनं, प्रौद्योगिकी अवशोषणं आधुनिकीकरणं च, प्रणाली, प्रक्रियाः कार्याणि च मानवसंसाधनप्रबन्धनञ्च इति स्तम्भानां अन्तर्गतं ५७ उपक्रमः कृताः सन्ति। सेनासेनापतिः अवदत् यत् अद्यतनसङ्घर्षेषु स्पष्टतया सूचितं यत् भविष्यस्य सर्वेषां संघर्षाणां परिणामे प्रौद्योगिकी निर्णायकभूमिकां निर्वहति। अतः आरट्रैक- इत्यस्य दृष्टिकोणं प्रशिक्षणपाठ्यक्रमे सम्पूर्णायाः प्रौद्योगिक्याः स्वीकरणं, विकासं, आत्मसातीकरणं च भवति यत् परिचालनस्य समये द्रुततरं परिणामं प्राप्तुं प्रौद्योगिक्याः शिक्षणस्य उपयोगस्य च सुविधा भवति। एताः सर्वाः प्रौद्योगिकीः २०३० तमवर्षपर्यन्तं स्वीकर्तुं व्यापकयोजना विकसिता अस्ति।

एनएचएआई- इत्यस्य विरुद्धं प्रशासनिकनिरीक्षणस्य आदेशः, चतुष्पंक्तिराजमार्गस्य निर्माणस्य भविष्यति पुनरावलोकनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। शिमला-जनपदस्य भट्टकुपर-नगरे पञ्चतलीय-भवनस्य पतनस्य अनन्तरं मन्त्रिणः एनएचएआई-इत्यस्य च विरुद्धं पृथक् पृथक् प्राथमिकीः कृताः, मण्डलप्रशासनम् अपि कार्यविधिम् अवाप्तवान् भवनस्य पतनस्य घटनायाः प्रशासनिकनिरीक्षणम् अधुना विशेषसमित्या भविष्यति। हितधारकाः सन्ति। एषा समितिः कम्पनीद्वारा उपायुक्त-शिमलायाः अध्यक्षतायां आयोजिते सत्रे क्रियमाणस्य कार्यस्य परिचयं करिष्यति। यदि भविष्यति।

अतिरिक्तजिलादण्डाधिकारिणः

विधि-व्यवस्था कम्पनीद्वारा निर्धारितनियमानां अनुसरणं न क्रियते तर्हि पंकजशर्मणः अध्यक्षतायां समितिर्निर्माणस्य निर्देशः दत्तः। समितिः गृहस्य पतनस्य कारणानि, क्षतिः, प्रभावितानां सहायतां च इति विषये विस्तृतं प्रतिवेदनं दास्यति। एतेन सह यदि चतुष्पंक्तिमार्गनिर्माणकार्यस्य कर्तनेन समीपस्थानि गृहाणि अपि संकटग्रस्तानि सन्ति तर्हि समितिः अपि अस्य विषये विस्तृतं प्रतिवेदनं दास्यति। उपायुक्तः अनुपमकश्यपः अवदत् यत् कथलीघाटतः (यतः शिमलामण्डलस्य सीमा आरभ्यते) डलीपर्यन्तं प्रचलति चतुष्पंक्तिनिर्माणकार्यस्य स्थितिप्रतिवेदनं प्राप्तुं द्वितीयसमितिः निर्मिता अस्ति। अपरजिल्लादण्डाधिकारी प्रोटोकॉल ज्योतिराणा इत्यस्य अध्यक्षतायां एषा समितिः निर्मिता अस्ति, यस्याः १२ सदस्याः भविष्यन्ति। अस्यां समित्यां लोकनिर्माणविभागः, एनएचएआई, पुलिसः, निर्माणकम्पनी इत्यादयः

कम्पनीद्वारा निर्धारितनियमानां अनुसरणं न क्रियते तर्हि अग्रे कार्यविधिः भविष्यति। कैथलीघाटतः (यतः शिमलामण्डलस्य सीमा आरभ्यते) डलीपर्यन्तं प्रायः २७ किलोमीटर निर्माणकार्येण निर्मितसंवेदनशीलस्थानानां विषये अपि समितिः प्रतिवेदने सूचनां दास्यति। अस्मिन् सत्रे उपायुक्तेन निर्णयः कृतः यत् एनएचएआई द्वयोः दिवसयोः अन्तः विस्तृतं प्रतिवेदनं दास्यति, यस्मिन् परामर्शकः कैथलीघाटतः डलीसुरङ्गपर्यन्तं चतुर्मासस्य निर्माणकार्यस्य संकटानां विषये प्रतिवेदनं दत्तवान्। एतेन सह परामर्शकस्य प्रतिवेदनस्य अनन्तरं एतादृशेषु स्थानेषु कम्पनीद्वारा कानि पदानि कृतानि इति विषये सूचना अपि प्रतिवेदने दातव्या भविष्यति। तस्मिन् एव काले उपायुक्तः अवदत् यत् चतुष्पंक्तिमार्गस्य निर्माणं कुर्वती कम्पनी अपि कार्यसम्बद्धानां नियमानाम् अनुपालनविषये स्वस्य प्रतिवेदनं दास्यति। एतदतिरिक्तं चतुष्पंक्तिमार्गस्य कृते कृतस्य भूमिसम्पादनस्य विषये प्रतिवेदनं दातव्यं

HP Cloud Burst- मेघविस्फोटानन्तरं ५६ जनाः अद्यापि अदृश्याः, मृतानां संख्या १९, ३७० जनाः सुरक्षितरूपेण उद्धारिताः

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

हिमाचलप्रदेशे मेघविस्फोटविपदि मृतानां संख्या १९ इत्येव वर्धिता। मण्डीमण्डले लुप्तानां संख्या ३४ तः ५६ यावत् वर्धिता अस्ति। एतेषु सर्वाधिकं ४६ जनाः सिराजक्षेत्रस्य सन्ति। थुनागे अष्टौ, गोहरे षट्, करसोगे एकः, काङ्गड़ायां द्वौ, नादौने जोगिन्दरनगरे च एकैकस्य जनानां मृत्युः अभवत्। ३७० जनानां उद्धारः कृतः अस्ति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः मण्डी-जनपदस्य प्रभावितक्षेत्रेषु विमानसर्वेक्षणं कृत्वा उद्घाराय, आपदा-आश्रयाय च वायुसेनायाः साहाय्यं याचितवान्। सिराजस्य थुनागे १६, पखरैरे १८, जरोले ७, चियुणी-इत्यत्र ४, पाण्डवशिलायां च एकः एतावता जनाः अदृश्याः सन्ति। गोहर उपमण्डलस्य स्यान्जे- बाडा-परवाड़ा-क्षेत्रयोः षट्-जनाः मृताः, अष्टौ जनाः अदृश्याः सन्ति। करसोग- उपमण्डले एकस्य जनस्य मृत्युः जातः। यदा द्वौ जनौ अदृश्यौ स्तः। मेघविस्फोटस्य भूस्खलनस्य च कारणेन थुनाग-जङ्गलहली- उपमण्डले मार्गाः पतिताः सन्ति। एनडीआरएफ, एसडीआरएफ, प्रशासनदलानि च अनेकक्षेत्रेषु आश्रय- उद्धार- कार्यक्रमेषु संलग्नाः सन्ति।

मानसूनर्तौ अद्यावधि ६३ जनाः मृताः

सोमवासरे रात्रौ मेघविस्फोटस्य, प्रचण्डवृष्टि-भूस्खलनस्य च कारणेन राज्ये अद्यापि शताधिकाः मार्गाः अवरुद्धाः सन्ति। सर्वकारीय-विवलणानां अनुसारं मण्डीजनपदे १५४ गृहाणि, १०६ गो-आश्रय-स्थानानि, १४ सेतवः च पतिताः सन्ति। ३१ वाहनानां क्षतिः अभवत्। १६४ पशवः मृताः सन्ति। राज्ये शतशः विद्युत्परिवर्तकाः, पेयजलयोजनाः च स्थगिताः सन्ति। कुल्लू-जनपदस्य बड्गार- उपत्यकायां निरुद्धाः प्रायः २५० पर्यटकाः सुरक्षितरूपेण निष्कासिताः सन्ति। सर्वकारस्य विवरणानुसारं २० जूनतः २ जुलाईपर्यन्तं अस्मिन् मानसूनर्तौ राज्ये आपदाकारणात् ६३ जनाः मृताः। १०९ जनाः घातिताः, ४० जनाः अदृश्याः सन्ति। १३ वज्रचूर्णनिर्मितानि, ४४ मृत्तिकागृहाणि अपि पतितानि सन्ति। १७९ गो आश्रयस्थानानि क्षतिग्रस्तानि सन्ति। अस्मिन् ४०,७०२.४३

लक्षरूप्यकाणां हानिः अभवत्। तस्मिन् एव काले मार्गदुर्घटनासु २६ जनाः मृताः।

एकसप्ताहं यावत् राज्ये अत्यधिकवृष्टेः सचेतना, एतेषां मण्डलानां कृते नारङ्गवर्णीयसचेतना

ऋतुविज्ञानकेन्द्रशिमला- अनुसारं राज्ये ९ जुलाईपर्यन्तं प्रचण्डवृष्टेः सचेतना अस्ति। ३, ४, ८, ९ जुलाईपर्यन्तं पीतवर्णीयसचेतना कृता, यदा तु जुलाई ५ तः ७ जुलाईपर्यन्तं बहुषु भागेषु नारङ्गवर्णीयसचेतना कृता। ऊना, बिलासपुरं, हमीरपुरम्, काङ्गड़ा, कुल्लू, मण्डी, शिमला, सोलनं, सिरमौरः, चम्बादि जनपदेषु च विभिन्नेषु दिनेषु अत्यधिकवृष्टेः नारङ्गवर्णस्य सचेतना अस्ति। एतादृशे परिस्थितौ जनाः सावधानाः भवितुम् आहूताः सन्ति। भूस्खलनसंवेदनशीलादिभ्यः, प्रवाहेभ्यः, स्थानेभ्यः च दूरं स्थातुं परामर्शः दत्तः अस्ति। अपि च जनाः ऋतोः परिस्थित्यानुसारं यात्रायाः योजनां कर्तुं कथिताः सन्ति।

जलशक्तिविभागै ३,६७८ परियोजनाः क्षतिग्रस्ताः - मुकेश अग्रिहोत्री

हिमाचलप्रदेशे प्रचण्डवृष्ट्या भूस्खलनेन च अद्यावधि जलशक्तिविभागस्य ३६९८ परियोजनाः क्षतिग्रस्ताः सन्ति। एतेषु २७८६ जलापूर्ति योजनाः, ७३३ सिञ्चनयोजनाः, ४१ सोवरज-परियोजनाः च सन्ति। विभागेन एतावता प्रायः २४० कोटिरूप्यकाणां क्षतेः आकलनं कृतम्। उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्रिहोत्री इत्यनेन उक्तं यत् स्थितेः गम्भीरताम् अवलोक्य जलशक्तिविभागाय तत्कालं कार्यविधिं कर्तुं निर्देशः दत्तः अस्ति। विभागेन युद्धपदे पुनर्स्थापनकार्यम् आरब्धम् अस्ति। प्राथमिकतानुसारं पेयजलस्य, मलनिकासी च सेवां पुनः स्थापयितुं विभागाय निर्देशः दत्तः अस्ति। एतावता १५९१ जलापूर्तिपरियोजनानां अस्थायीरूपेण पुनर्स्थापनं कृतम् अस्ति।

हिमाचलस्य १०३ विद्यालयाः पिहिताः भविष्यन्ति, मुख्यमन्त्रीतः अनुमोदनं प्राप्तम्, शिक्षाविभागाय निर्देशाः निर्गताः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। हिमाचलप्रदेशे शिक्षाक्षेत्रे सर्वकारेण महत् व्यवस्थापरिवर्तनं कृतम्। अस्य व्यवस्थापरिवर्तनस्य परिणामाः अपि आगन्तुम् आरब्धाः सन्ति। शिक्षायाः गुणवत्तायाः उन्नतिः अभवत्, यस्मिन् हिमाचलः पुनः पञ्चमस्थानं प्राप्तवान्। एतादृश्यां परिस्थितौ व्यवस्थापरिवर्तनस्य गतिः प्रचलति, यत्र बालकानां नामाङ्कनं शून्यं भवति तत्र एतादृशान् १०३ विद्यालयान् सर्वकारः पिहितं कर्तुं गच्छति। अस्मिन् विषये निर्णयः कृतः अस्ति। ते शीघ्रमेव पिहिताः भविष्यन्ति, यस्य सञ्ज्ञिका मुख्यमन्त्रिणा स्वीकृता अस्ति। अधुना अस्मिन् विषये शिक्षामन्त्री निर्देशान् दत्तवान्। एतेन सह ४४३ विद्यालयानां विलीनीकरणाय, ७५ विद्यालयानां स्थितिं न्यूनीकर्तुं च निर्देशाः अपि दत्ताः सन्ति। सूचनानुसारं गुरुवासरे मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः एतेषु विषयेषु स्वस्य अनुमोदनं दत्तवान्। अधुना विद्यालयशिक्षाविभागेन तस्य आधिकारिकसूचना अद्यापि न कृता। एतेषां विद्यालयानां पिधानेन विलयेन च ११२० शिक्षकाः अधिशेषाः भविष्यन्ति, ये अधिशेषवर्गे स्थापिताः भविष्यन्ति इति कथ्यते। तदनन्तरं येषु विद्यालयेषु पदं रिक्तं भवति, बालकानां शिक्षकाणां आवश्यकता वर्तते, तेषु तेषां स्थापनं भविष्यति। पिहितीकरणेयेषु विद्यालयेषु ७२ प्राथमिकविद्यालयाः, २८ माध्यमिकविद्यालयाः, त्रयः उच्चविद्यालयाः च सन्ति। १० छात्राणां न्यूनाः ४४३ विद्यालयाः विलीनाः भविष्यन्ति। ७५ विद्यालयानां स्थितिः न्यूनीकरिष्यते। वरिष्ठमाध्यमिकविद्यालयाः येषु ६ कक्षातः १२ कक्षापर्यन्तं २५ तः न्यूनाः छात्राः सन्ति, अन्यः विद्यालयः पञ्चकिलोमीटर दूरे अस्ति, तेषु विलीनीकरणं भविष्यति। येषु विद्यालयेषु प्रथमतः १२ पर्यन्तं १० बालकभ्यः न्यूनाः सन्ति, अन्यः विद्यालयः पञ्चकिलोमीटर दूरे अस्ति, तेषु अपि विलीनीकरणं भविष्यति। तृतीयम्, एतादृशानां विद्यालयानां स्थितिः न्यूनीभवति येषु पञ्चभ्यः न्यूनाः बालकाः सन्ति। एतेषु विद्यालयेषु पञ्चीकृतानां छात्राणां समीपस्थेषु विद्यालयेषु प्रवेशः भविष्यति। सार्धद्विवर्षेषु १२०० विद्यालयाः पिहिताः विलीनाः च इति वदामः। एतेन शिक्षायाः मूलभूतसंरचनायाः सुदृढीकरणे साहाय्यं कृतम्, यस्य कारणेन शिक्षायाः गुणवत्तायां विशालः परिष्कारः दृष्टः। अस्मिन् विषये सर्वकारः ध्यानं ददाति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः स्वयं सरकारीविद्यालयेषु गत्वा शिक्षायाः गुणवत्तां पश्यन् अस्ति। अधुना एव मुख्यमन्त्री शिक्षकान् उक्तवान् यत् बालकानां कृते सामान्यज्ञानशिक्षा अपि दातव्या।

शून्यनामाङ्कनयुक्तानि विद्यालयाः पिहितं कृत्वा केषाञ्चन विद्यालयानां विलयस्य विषयः मुख्यमन्त्रिणं प्रति प्रेषितः। ततः अद्य अनुमोदनं प्राप्तम्, तदनन्तरं शिक्षाविभागं तत्कालं कार्यविधिं कर्तुं कथितम् अस्ति।

-रोहितठाकुरः, शिक्षा मंत्री

संस्कृतभारती-उत्तर-असम-प्रान्तः कुमारभास्करवर्मसंस्कृत-पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयः इत्यनयोः संयुक्ततत्त्वावधाने आयोजितः प्रान्तीय-आवासीय-संस्कृत-प्रबोधन-वर्गः

हिमसंस्कृतवार्ता डॉ. निशिकान्तपाण्डेयः नलबारी असमप्रदेशः। नलबारिस्थिते कुमारभास्करवर्मसंस्कृत-पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालये ०२ दिनांकतः आरभ्य १० जुलाई पर्यन्तं दशदिनात्मकस्य आवासीय संस्कृत-प्रशिक्षणवर्गः आरम्भः जातः। एषः कार्यक्रमः विश्वविद्यालयस्य छात्री ज्योतिस्मिता दासःध्येयमन्त्रेण आरम्भः कृतवती। अस्मिन् कार्यक्रमे डॉ. रातुलबजरबरुवा स्वागतभाषणं दत्तवान्। तत्परं कार्यक्रमस्य उद्घाटनसमारम्भः कृतवान् विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः- प्रो. आचार्यः प्रह्लादः।

रा. जोशीवर्यः। अनुष्ठानस्य संचालकः आसीत् साहित्यविभागस्य अध्यापकः डॉ. छविलाल-उपाध्यायः। मुख्यातिथिरूपेण विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः आचार्यः प्रो. प्रह्लाद रा. जोशीवर्यः ससन्मानम् उपविष्टः। तेन समस्तैः प्रतिभागिभ्यः मंगलाशयपूर्णं भाषणं प्रदत्तम्। भाषणे सः संस्कृतभाषायाः ऐतिहासिकं सांस्कृतिकं च महत्त्वं विस्तारतः प्रतिपादयन् जनमानसस्य मनोभूमिं संस्कृतसंवेदनया सम्पन्नामकरोत्। कार्यक्रमेऽस्मिन् विशिष्टातिथिः रूपेण आसीत् संस्कृतभारत्याः जेलाध्यक्षः दीपकरञ्जनवरदलै। इतपरं सर्वदर्शनविभागध्यक्षः तथा ईशान्यक्षेत्रस्य क्षेत्रसंयोजकः डॉ. रणजीतमहोदयेन कार्यक्रमे सम्मिलितानां सर्वेषां हार्दं स्वागतं कृतम्। सः अस्य कार्यक्रमस्य उद्देश्यम्, महत्त्वं च विवेच्य उपस्थितानां मनसि संस्कृतप्रेम्णः नवसञ्चारं कृतवान्। तत्र अतिथित्वेन पुराणेतिहासविभागस्य अध्यक्षः विवेक आचार्यः, मीमांसाविभागाध्यक्षः डॉ. चम्पक कलितामहोदयः तथा च संस्कृतभारत्याः उत्तरासमप्रान्ताधिकारी राजेन आचार्यमहोदयः अपि उपस्थितः आसीत् तेन च स्वकीयं वक्तव्यमपि उपस्थापितम्। एवं नलबारीनगरस्थे विश्वविद्यालये संस्कृतप्रबोधनवर्गस्य नूतनं पथं प्रशस्तं जातम्। अनुष्ठानस्य समापनं शान्तिपाठेन अभवत्। अत्र उपस्थिताः आसन् १०० जनाः।

"लौकिकन्यायकोशः" (२६०)
"तप्तपरशुग्रहणन्यायः"

प्राचीनकाले अपराधस्य निर्धारणार्थं तप्तस्य परशोः ग्रहणं क्रियते स्म। यः अपराधं न कृतवान् तस्य हस्तो न ज्वलतीति यश्च अपराधी तस्य हस्तो ज्वलतीति च तस्मिन् काले विश्वास आसीत्। अयमपि दिव्यप्रकारः। यथा-- स यदि तस्य कर्ता भवति तत एवानुतमात्मानं कुरुते सोऽनूताभिः सन्धोऽनूतेन आत्मानमन्तर्धाय परशुं तप्तं प्रतिगृह्णाति स दह्यते अथ हन्यते इति (छान्दोग्योपनिषदि ६-१६-३)

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे / महाराष्ट्रम्

संस्कृतगीतम्

वद मित्र वद संस्कृतम्
वद मित्र वद संस्कृतम् भाषेयं सरला।
पठ मित्र पठ संस्कृतम् वाणीयं निर्मला।।
ते वेदाः उपनिषदः ग्रन्थाः सर्वदर्शनानि
अष्टादश पुराणानि रम्याणि काव्यानि
आनन्दयति देवान्
आनन्दयति देवान् स्तुतिमन्त्राणां शृङ्खला [1]
पठ मित्र पठ संस्कृतम्
शिवेनैकदा डमरोर्वादनं सनृत्यं कृतम्
निर्गतिनि सूत्राणि जातं चतुर्दशत्वम्
नमस्तस्मै पाणिनये
नमस्तस्मै पाणिनये कृताष्टाध्यायी विरला [2]
पठ मित्र पठ संस्कृतम्
मनुयाज्ञस्मृते नीतेग्रन्थाः यथा पञ्चतन्त्रम्
सुविख्यातमार्मभट्टस्य गणितज्योतिषोर्ज्ञानम्
बाहुल्यं नाटकानाम्
बाहुल्यं नाटकानां सूक्तीनाञ्चैयं सन्धिला [3]
पठ मित्र पठ संस्कृतम्
नम्याः गुरवः सरलहृदयानि मित्राणि तानि
प्रेमाकुलं चित्तिमिदं वै स्मरति सर्वाणि
अधीतो जय-भगवान्
अधीतो गीता-रामो महाविद्यालयस्य बिरला [4]
पठ मित्र पठ संस्कृतम्
लेखकः- पं० जय भगवान् शास्त्री 'कैथल'
हरियाणा

संस्कृताध्यापकः

राजकीय वरिष्ठ माध्यमिक विद्यालयः

कठवाड़ः (कैथलनगरम्)

दूरवाणीसंख्या-9991829095

इदं गीतं 'JM SHASTRI BIRLA' इति

यूट्यूब चैनले उपलब्धमस्ति।

मानवकुलस्य सर्वप्रथमा माता शतरूपा

शतरूपा मानवकुलस्य सर्वप्रथमा माता अदिदेवी अस्ति। एषा स्वयम्भुवमनोः पत्नी। मनुशतरूपाभ्याम् एव मनवस्य सृष्टिः आरब्धा। ततो मनुष्या अजायन्त इति श्रुतिवाक्यम्। स्वयम्भुवमनुः शतरूपा च ब्रह्मणः शरिरात् सञ्जातौ। तस्य वामभागत् मनुः दक्षिणभागात् शररूपा उद्भूतौ। न केवलं मानवाः नैक सहस्रशः प्राणिनः अपि एतेयोः सन्तानानि एव इति बृहदारण्यकोपनिषत् वदति। शतरूपा अतीव लज्जावती बालिका असीत्। अग्रे जगति स्त्रीः नाम कथं भूयात् इति दर्शितवती आदर्शा नारी एषा। शतरूपा स्वेच्छानुसारं यत्किमपि रूपं धर्तुं शक्नोति स्म। मनोः प्रथमसन्दर्शनावसरे तस्य दृष्टेः गोपयितुं शतधा रूपाणि धृतवती। तथापि सः स्वयम्भूमनुः शतरूपेषु अपि ताम् अभिज्ञातवान्। सा तत् रूपं धरति तेनैव रूपेण मनुः तां सन्दृष्टवान्। एवं सा शतरूपा रूपाणि प्राप्तवती इति तस्याः शातरूपा इति नाम। सा यस्य यस्य प्राणिनः रूपं धृतवती तस्य तस्य सन्तानमपि लोकाय अर्पितवती। स्वसन्तानेषु प्राणिषु दायां प्रीतिं च दर्शयन्ती इयं मानवस्त्रीः पशवः कथं दृष्टव्याः इत्यपि बोधितवती। स्वायम्भुवमनुः शतरूपा च दम्पत्योः पुत्रौ तिस्रः पुत्र्यः अभवन्। पुत्रयोः नामनि उत्तानपादः प्रियव्रतः च। पित्रीणां नामानि आकूतिः, प्रसूतिः देवहूति च इति। अस्य उत्तानपादस्य पुत्रः एव प्रसिद्धः भक्तबालः ध्रुवः। मनोः द्वितीयाः पुत्रः प्रियव्रतः एतत् भूमण्डलं सप्त खण्डरूपेण विभज्य उत्तमां प्रशासनव्यवस्थाम् अकल्पयत्। पुत्रिषु प्रथमा आकूतिः रुचिप्रजापतिं पतिम् अभजत। द्वितीया पुत्री प्रसूतिः दक्षप्रजापतिम् ऊढवती। स्वायम्भुमन्वन्तरस्य अयं दक्षः पत्न्या प्रसूत्या २४पुत्रीरत्नानि प्राप्य अग्रे ऋषिसन्तानार्थमपि कारणिकः अभवत्। मनोः तृतीया पुत्री देवहूतिं कर्दममहर्षिः परिणीतवान्। अन्योः धर्मदाम्पत्यफलस्वरूपेण देवहूत्याः गर्भात् साङ्ख्याशास्त्रस्य

प्रणेता भगवत्स्वरूपी कपिलमहर्षिः अवतीर्णः। स्वपुत्रिभिः पतिगृहे कथं वर्तनीयम् इति शातरूपा सम्यक् उपदिष्टवती। भर्तृगृहे कर्तव्यपालनम्, नियमानुसरणम्, कार्यनिष्ठा इत्यादयः नीतिसंहिताः बोधितवती। स्वायम्भुमनुः बहुकालं स्वराज्यं धर्मेमार्गेण परिपालितवान्। भगवतः नियमानुसारं शास्त्रोक्तरीत्या राज्यं प्रशासितुं शतरूपा स्वपतेः सर्वविधसहाय्यं कृतवती। अनेकवर्षाणि राज्यं प्रशासति तस्मिन् वैराग्योदयः नाभवत्। एतत् दृष्ट्वा पत्नी शतरूपा पतिं जागरितवती। तदनन्तरं स्वपुत्रम् उत्तानपादं आग्रहपूर्वकं सिंहासने उपावेश्य शतरूपया सह वानप्रस्थं स्वीकृत्य अरण्यम् अगच्छत्। स्वायम्भुमनुः पत्न्या सह सहस्राधिकवर्षाणि उग्रं तपः आचरन् भगवतः दर्शनं प्राप्तवान्। तस्य भगवतः मनोहरं रूपं लीलाभूमिहन्कृपाकटाक्षं मणिमयाभूषणं च दृष्ट्वा आत्मानं कृतार्थम् अमन्यत। आनन्दतुष्टिलौ तौ दम्पती तस्य परमात्मनः चरणं संस्पृश्य अनमताम्। तयोः मस्तके स्पृशन् भगवान् वरं वरयताम् इति अवदत्। तदा मनुः हे प्राणदातः भवतः दर्शनमात्रेणैव अस्माकम् सर्वाभिलाषाः सम्पूरिताः किन्तु हृदयस्य कोणे काचिदेका आशा अस्ति भवतः समानं कञ्चन पुत्रम् अनुगृह्णातु इति प्रार्थयत्। मत्सदृशपुत्रं कुतः अन्विष्य आनयामि अतः अहमेव तव पुत्रत्वेन जनिष्यामि इत्यवदत्। भवत्याः इष्टानुसारं वरं वरय इति भगवान् शतरूपाम् अवदत्। तदा साध्वी सा मम पत्युः अपेक्षा एव मम अतीव प्रिया तथापि कञ्चन अन्यं वरं प्रार्थये। यथाहं पत्या सह पतिव्रताजीवनं यापितवती तथैव भविष्यति काले लोकस्य सर्वाः पतिव्रतानार्यः सुखजीवनं यापयन्तु, बुद्धिमतिषु स्त्रीषु सर्वकालेषु सद्बिवेकः तिष्ठतु, तासां भवति उत्तमा भक्तिः भवतु एवं भवान् अनुगृह्णातु इति वरम् अयाचत्। तदा भगवान् तथास्तु मातः इति उक्त्वा तां मातृरूपेण स्वीकृत्य अन्तर्धानमगच्छत्। माता स्वार्थं विहाय परार्थं जीवन्ती कथं जीवनस्य सार्थक्यं पश्येत् इति शातरूपा स्वजीवनम् एव दृष्टन्तीकृतवती। इयं महापतिव्रता शातरूपा भूमण्डलस्य जनानाम् एवम् आदर्शप्राया अभवत्। अलौकिकश्रद्धाभक्तिरूपिभिः भगवन्तम् एव पुत्ररूपेण प्राप्तवती। भगवतः आज्ञानुसारं कजित्कालम् एतौ दम्पती ऐन्द्रलोके अवसताम्। कालक्रमेण स्वायम्भुमनुः अयोध्यायाः दशरथचक्रवर्ती अभवत्। शतरूपा तस्य पत्न्याः कौसल्यायाः रूपेण आगता परमात्मरूपिणं श्रीरामम् असूत। एवं शतरूपा लोकमाङ्गल्यार्थम् अविरता परिश्रान्ता जगतः प्रथमा महिलेति प्रथिता। मातुः वात्सल्यस्य पत्युः कर्तव्यस्य प्रतीका अभवत्।